

SLO-kerndoelanalyse
Alles-in-1/Alles apart

Uitgeverij Alles-in-1

© **Stichting leerplanontwikkeling (SLO), Enschede**
2 maart 2010

Alle rechten voorbehouden. Mits de bron wordt vermeld is het toegestaan om zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren dan wel op andere wijze te verveelvoudigen.

1. In hoeverre wordt aan de kerndoelen (versie herziening 2006) voldaan?

Toelichting

Bij het analyseren van de methoden Nederlands op de kerndoelen is door SLO uitgegaan van de versie herziening 2006.

Een aspect van de kerndoelen dat in dit instrument (nog) buiten beschouwing is gelaten, is het cumulatieve karakter van deze generatie kerndoelen. Ook de andere vakgebieden bevatten kerndoelen die mogelijk relevant zijn voor Nederlands. Deze zijn in eerste instantie buiten beschouwing gelaten.

Kerndoelen Nederlands

De overheid heeft voor het vak Nederlandse taal 12 kerndoelen (herziening 2006) geformuleerd, verdeeld over drie domeinen.

Voor Domein A Mondelinge taalvaardigheid zijn de volgende kerndoelen geformuleerd:

1. De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.
2. De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.
3. De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend is van karakter en leren met argumenten te reageren.

Voor Domein B Schriftelijk taalonderwijs zijn de onderstaande kerndoelen geformuleerd:

4. De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.
5. De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies zoals: informeren, instrueren, overtuigen en plezier verschaffen.
6. De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale.
7. De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.
8. De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.
9. De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

Voor Domein C Taalbeschouwing, waaronder strategieën, zijn de volgende kerndoelen geformuleerd:

10. De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.
11. De leerlingen leren een aantal taalkundige principes en regels. Zij kunnen in een zin een onderwerp, het werkwoordelijk gezegde en delen van dat gezegde onderscheiden. De leerlingen kennen: regels voor het spellen van werkwoorden; regels voor het spellen van andere woorden dan werkwoorden; regels voor het gebruik van leestekens.
12. De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder 'woordenschat' vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken

Analyseresultaten kerndoelen

Met betrekking tot de nieuwe kerndoelen (herziening 2006) voldoet de methode ***Alles-in-1/ Alles apart*** aan alle twaalf kerndoelen voor het vak Nederlandse taal volledig.

Bij de analyse zijn de recentste versies van zowel alle projecten van *Alles-in-1* (februari 2010) als alle delen van *Alles apart* betrokken (augustus 2009). De resultaten gelden dan ook alleen bij gebruikmaking van de recentste versies van het totale pakket.

2. In welke kerninhouden worden de kerndoelen in de methode uitgewerkt?

Toelichting

Om aan te kunnen geven op welke wijze methoden de kerndoelen concretiseren is door SLO een nadere uitwerking van de kerndoelen in kerninhouden (indicatoren en specificaties) gemaakt. Bij de uitwerking is ook de tekst van de karakteristiek bij het vakgebied meegenomen. De kerndoelen Nederlands zijn door SLO vertaald in drieëntwintig indicatoren en vervolgens verder uitgewerkt in (deel)specificaties. Er is getracht deze zo zorgvuldig mogelijk te formuleren. Deze uitwerking is gemaakt in overleg met de Inspectie van het Onderwijs.

Overzicht van aangetroffen kerninhouden

In de tabel is aangegeven welke specificaties in de methode ***Alles-in-1/ Alles apart*** aan de orde komen en welke niet.

Legenda:

A	=	analyseresultaat
■	=	aanwezig
▣	=	gedeeltelijk aanwezig
□	=	niet aanwezig
n.v.t.	=	niet van toepassing

<i>Kerndoel</i>	<i>Indicator SLO</i>	<i>Specificatie SLO</i>	A
1. De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.	1.1 Verwerven van informatie uit gesproken taal.	1.1.1 Luisteren naar verschillende soorten teksten.	■
		1.1.2 Herkennen van verschillende soorten teksten.	■
		1.1.3 Gebruik maken van luisterstrategieën	■
	1.2 Gestructureerd weergeven van informatie.	1.2.1 Samenvattend navertellen.	■
		1.2.2 Aantekeningen maken.	■
		1.2.3 Schematisch weergeven.	■
		1.2.4 Samenvatting schrijven.	■

<i>Kerdoel</i>	<i>Indicator SLO</i>	<i>Specificatie SLO</i>	A
2. De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren	2.1 Naar vorm en inhoud mondeling uitdrukken.	2.1.1 Spreken in verschillende gespreksituaties.	■
		2.1.2 Aandacht voor gespreksinhoud.	■
		2.1.3 Deelnemen aan verschillende gespreksvormen.	■
		2.1.4 Aandacht voor vorm bij taalproductie.	■
		2.1.5 Gebruik maken van spreekstrategieën.	■
3. De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren	3.1 Beoordelen van informatie.	3.1.1 Kritisch luisteren.	■
		3.1.2 Vormen van oordeel.	■
	3.2 Beargumenteren van eigen oordeel.	3.2.1 Eigen mening onderbouwen met argumenten.	■
4. De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.	4.1 Achterhalen van informatie in informatieve en instructieve teksten.	4.1.1 Kennis hebben van informatieve teksten en/of bronnen.	■
		4.1.2 Kennis hebben van instructieve teksten en/of bronnen.	■
		4.1.3 Gericht naar informatie zoeken.	■
		4.1.4 Het selecteren van informatie.	■
		4.1.5 Gebruik maken van leesstrategieën	■
5. De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen.	5.1 Naar inhoud en vorm teksten schrijven met verschillende functies.	5.1.1 Schrijven van teksten met verschillende functies.	■
		5.1.2 Aandacht voor tekstinhoud.	■
		5.1.3 Aandacht voor vormaspecten.	■
		5.1.4 Gebruik maken van schrijfstrategieën.	■
6. De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale.	6.1 Ordenen van informatie en meningen.	6.1.1 Informatie ordenen bij instructieve teksten.	■
		6.1.2 Informatie ordenen bij systematisch geordende bronnen.	■
		6.1.3 Feiten van meningen onderscheiden.	■
7. De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.	7.1 Informatie en meningen vergelijken	7.1.1 Kritisch lezen.	■
		7.1.2 Informatie en meningen met elkaar vergelijken	■
	7.2 Informatie en meningen beoordelen.	7.2.1 Teksten op waarde (betrouwbaarheid) beoordelen.	■
		7.2.2 Vormen van oordeel.	■

Kerdoel	Indicator SLO	Specificatie SLO	A
8. De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.	8.1 Ordenen van informatie en meningen bij het schrijven van zakelijke teksten	8.1.1 Schrijven van verschillende soorten teksten.	■
		8.1.2 Gebruik maken van schrijfstrategieën.	■
	8.2 Aandacht voor het verzorgen van de tekst.	8.2.1 Verzorgen van een tekst m.b.t. spelling.	■
		8.2.2 Verzorgen van een tekst m.b.t. zinsbouw.	■
		8.2.3 Verzorgen van een tekst m.b.t. bladspiegel, beeldende elementen en kleur.	■
8.2.4 Verzorgen van een tekst m.b.t. handschrift.	■		
9. De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.	9.1 Het ontwikkelen van een positieve lees cq schrijffattitude.	9.1.1 Positieve leesattitude.	■
		9.1.2 Positieve schrijffattitude.	■
10. De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.	10.1 Luisterstrategieën.	10.1.1 Herkennen.	■
		10.1.2 Verwoorden.	■
		10.1.3 Gebruiken.	■
		10.1.4 Beoordelen.	■
	10.2 Spreekstrategieën.	10.2.1 Herkennen.	■
		10.2.2 Verwoorden.	■
		10.2.3 Gebruiken.	■
		10.2.4 Beoordelen.	■
	10.3 Leesstrategieën.	10.3.1 Herkennen.	■
		10.3.2 Verwoorden.	■
		10.3.3 Gebruiken.	■
		10.3.4 Beoordelen.	■
	10.4 Schrijfstrategieën.	10.4.1 Herkennen.	■
		10.4.2 Verwoorden.	■
		10.4.3 Gebruiken.	■
		10.4.4 Beoordelen.	■
11. De leerlingen leren een aantal taalkundige principes en regels. Zij kunnen in een zin het onderwerp, het werkwoordelijk gezegde en delen van dat gezegde onderscheiden. De leerlingen kennen <ul style="list-style-type: none"> • regels voor het spellen van werkwoorden; • regels voor het spellen van andere woorden dan werkwoorden; 	11.1 Het onderscheiden van zinsdelen.	11.1.1 Onderwerp.	■
		11.1.2 Persoonsvorm.	■
		11.1.3 Werkwoordelijk gezegde.	■
	11.2 Toepassen van regels rond spelling van werkwoorden.	11.2.1 Herkennen van werkwoordsvormen.	■
		11.2.2 Toepassen van regels.	■
	11.3 Toepassen van regels rond spelling van andere woorden dan werkwoorden	11.3.1 Hoofdregel van de beschaafde uitspraak	■
		11.3.2 Regels voor de verenkelling van klinkers	■
		11.3.3 Regels voor de	■

<i>Kerdoel</i>	<i>Indicator SLO</i>	<i>Specificatie SLO</i>	A	
• regels voor het gebruik van leestekens.		verdubbeling van medeklinkers	■	
		11.3.4 Verlengingsregel	■	
		11.3.5 Regels voor de tussenklanken in samenstellingen	■	
		11.3.6 Invloed van de plaats van de klemtoon op de schrijfwijze van een woord	■	
		11.3.7 Correct spellen van leenwoorden	■	
		11.3.8 Herkennen van grammaticale functies van woorden die van invloed zijn op spelling	■	
	11.4 Het gebruik van leestekens.	11.4.1 Punt	11.4.1 Punt	■
		11.4.2 Komma	11.4.2 Komma	■
		11.4.3 Vraagteken	11.4.3 Vraagteken	■
		11.4.4 Uitroepteken	11.4.4 Uitroepteken	■
		11.4.5 Dubbele punt	11.4.5 Dubbele punt	■
		11.4.6 Puntkomma	11.4.6 Puntkomma	■
		11.4.7 Aanhalingstekens	11.4.7 Aanhalingstekens	■
		11.4.8 Hoofdletters	11.4.8 Hoofdletters	■
12. De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder 'woordenschat' vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken	12.1 Verwerven van een adequate woordenschat.	12.1.1 Algemeen (dagelijkse woordenschat)	■	
		12.1.2 Schooltaalwoorden	■	
		12.1.3 Woorden ten behoeve van het reflecteren op taal	■	
	12.2 Het gebruiken van strategieën voor het begrijpen van onbekende woorden.	12.2.1 Afleiden van woordbetekenissen.	12.2.1 Afleiden van woordbetekenissen.	■
		12.2.2 Onthouden van nieuwe woorden.	12.2.2 Onthouden van nieuwe woorden.	■